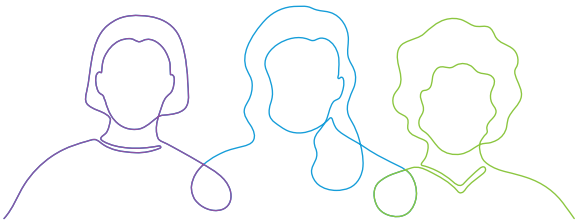
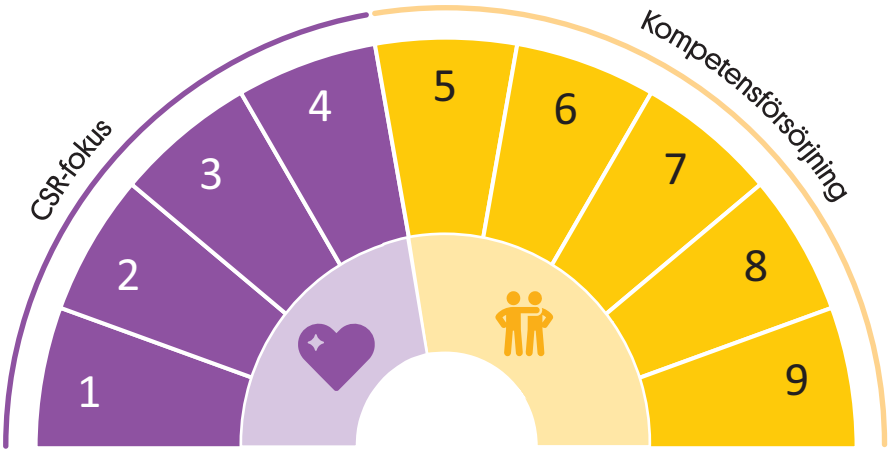
Din framtida arbetskraft

Hur arbetsplatsförlagda moment kan stärka er kompetens och bidra till samhället

Region Västernorrland

1. Språkpraktik och social integration
2. Praktik genom Arbetsförmedlingen
3. Arbetsträning genom Arbetsförmedlingen
4. Prao (Praktisk arbetslivsorientering) från grundskolan
5. APL (Arbetsplatsförlagt lärande) från gymnasiets yrkesprogram och Komvux
6. Lärlingsutbildningar
7. Arbetsmarknadsutbildningar
8. LIA (Lärande i arbete) från yrkeshögskolan (YH)
9. Studentmedarbetare, exjobb och praktik från universitet och högskola

Företagssamhällsansvar, (CSR, corporate social responsibility), kallas tanken att företag ska ta ansvar för hur de påverkar samhället, ur såväl ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv.

Genom CSR-initiativ kan företaget stärka sitt varumärke, attrahera talanger och bidra till samhällsnytta, vilket stärker organisationens framtid.

Framtidens arbetskraft – Så kan ditt företag bidra och växa

Arbetsmarknaden förändras snabbt. Genom att engagera sig i utbildning och arbetskraftsinitiativ kan ni som arbetsgivare både stärka er verksamhet och bidra till samhällsutvecklingen.

Arbetsplatsförlagda moment stärker ert företags konkurrenskraft och skapar samtidigt samhällsnytta.

Oavsett om ni vill bidra till social hållbarhet eller hitta framtida medarbetare, finns det många sätt att engagera sig.

I denna folder beskrivs olika sätt där ert företag kan ta ett samhällsansvar och underlätta er kompetensförsörjning.

1. Språkpraktik och social integration

Vad är det?

Dessa initiativ syftar till att hjälpa grupper som står längre ifrån arbetsmarknaden. Deltagarna får chansen att träna svenska i en verklig arbetsmiljö samtidigt som de deltar i arbetsplatsens dagliga arbete. Det gör att arbetsgivaren kan bidra till social integration, en förståelse för den svenska arbetskulturen och i många fall förbättra sina språkkunskaper.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Handledare och anpassade arbetsuppgifter är viktiga för att deltagarna ska känna sig välkomna och kunna bidra till verksamheten. I vissa fall kan företaget behöva erbjuda extra stöd för att underlätta för deltagare som inte ännu är helt integrerade i arbetsmarknaden.

Fördelar för företaget:

Detta är främst ett CSR-initiativ. Företaget bidrar till social integration och en mer inkluderande arbetsmarknad, men kan också upptäcka ny kompetens och skapa starkare band till lokalsamhället.

Målgrupp

Nyanlända och personer som behöver praktisk språkträning för att bättre kunna integreras på arbetsmarknaden.

Arbetsgivarens åtaganden

Ge möjlighet till handledning och stöd i en strukturerad arbetsmiljö. Arbetsgivare bör skapa en välkomnande miljö där språkträning och kulturell förståelse kan växa. Eleverna kan och bör utföra lämpliga arbetsuppgifter, även om huvudsyftet är att få prata mycket svenska.

CSR-fokus

Genom att bidra till språk- och kulturträning stöder ni samhällets integrationsarbete och bidrar till en mer inkluderande arbetsmarknad.

2. Praktik genom Arbetsförmedlingen

Vad är det?

Arbetsförmedlingen erbjuder praktik för att hjälpa personer som står utanför arbetsmarknaden att få arbetslivserfarenhet och öka sina chanser att få ett jobb.

Målgrupp

Praktik via Arbetsförmedlingen kan vara ett första steg för att personer ska komma in på arbetsmarknaden. Det kan även vara aktuellt för individer som kan behöva yrkesväxla – eller de som inför studier funderar på att utbilda sig inom yrket/branschen.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Arbetsgivaren måste erbjuda handledning och en strukturerad praktikmiljö där praktikanten får chansen att utveckla sina arbetsfärdigheter. Tiden för praktikperioden beslutas individuellt och praktikanten kan söka ersättning via Försäkringskassan. En praktik kan oftast följas upp med en subventionerad anställning. Praktikanten är försäkrad och omfattas av både personskade- och grupplivförsäkringar.

Fördelar för företaget:

Praktik genom Arbetsförmedlingen är en blandning av CSR och kompetensförsörjning. Företaget tar ett socialt ansvar genom att hjälpa utsatta grupper att komma in på arbetsmarknaden, men det kan också leda till att företaget hittar och utvecklar arbetskraft som annars skulle vara otillgänglig.

CSR-fokus

Praktikplatser kan ge ovärderlig arbetslivserfarenhet och öppna dörrar för individer som annars kanske inte hade fått en chans att etablera sig på arbetsmarknaden.

Länk för mer information

3. Arbetsträning genom Arbetsförmedlingen

Vad är det?

Genom arbetsträning får deltagarna möjlighet att prova på arbetsuppgifter i en verklig arbetsmiljö för att återanpassa sig till arbetslivet och utveckla sin arbetsförmåga. Arbetsträning är inte en anställning, utan en strukturerad möjlighet att utveckla kompetenser och arbetsförmåga med målet att deltagarna ska komma närmare en regelrätt anställning.

Målgrupp

Arbetsträning är en insats som riktar sig till personer som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller långvarig arbetslöshet.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Som arbetsgivare förväntas du tillhandahålla en trygg och stödjande arbetsmiljö där deltagaren kan testa sina arbetsförmågor i takt med sin egen utveckling. Det innebär att ge handledning och anpassa arbetsuppgifter efter deltagarens förmåga. Handledningen är viktig, eftersom många deltagare behöver särskilt stöd för att kunna bygga upp självförtroende och kompetens över tid. Arbetsträningen kan pågå från några veckor till flera månader beroende på deltagarens behov och utveckling. Deltagaren är försäkrad och omfattas av både personskade- och grupplivförsäkringar.

Fördelar för företaget:

Genom att erbjuda arbetsträning bidrar företaget till att minska arbetslösheten bland utsatta grupper och ger individerna en möjlighet att utveckla sina arbetsförmågor. För företaget kan det också finnas långsiktiga fördelar, då personer som deltar i arbetsträning i vissa fall kan utvecklas till potentiella medarbetare på sikt.

CSR-fokus

Även om arbetsträning främst betraktas som ett initiativ för social hållbarhet kan det bidra till företagets långsiktiga kompetensförsörjning. Arbetsgivare som erbjuder arbetsträning får möjlighet att arbeta med människor som kan utvecklas till att bli produktiva anställda i framtiden. Det ger också företaget en chans att utvärdera en individs potential innan någon eventuell anställning sker.

Länk för mer information

4. Prao (Praktisk arbetslivsorientering) från grundskolan

Vad är det?

Praktisk arbetslivsorientering (Prao) ger grundskoleelever i årskurs 8–9 en första insyn i arbetslivet under en kortare praktikperiod. Detta ger eleverna en chans att bekanta sig med olika yrken och arbetsmiljöer, något som kan vara avgörande för deras framtida studieval och karriärbeslut. Praon pågår vanligtvis under en eller två veckor.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Som arbetsgivare förväntas du erbjuda en handledare som kan visa eleven runt och ge dem enklare uppgifter att utföra. Det är viktigt att eleverna får en positiv och lärorik upplevelse, men de behöver inte utföra avancerade arbetsuppgifter.

Det finns många tips och checklistor som arbetsgivare kan använda sig av för att skapa en strukturerad praoperiod. Arbetsgivaren behöver inte formellt validera några kunskaper eller färdigheter under prao-perioden.

Fördelar för företaget:

Prao är ett sätt att ta ett socialt ansvar och stötta unga i deras yrkesval. Det ger också företaget en möjlighet att marknadsföra sin bransch till framtida arbetstagare.

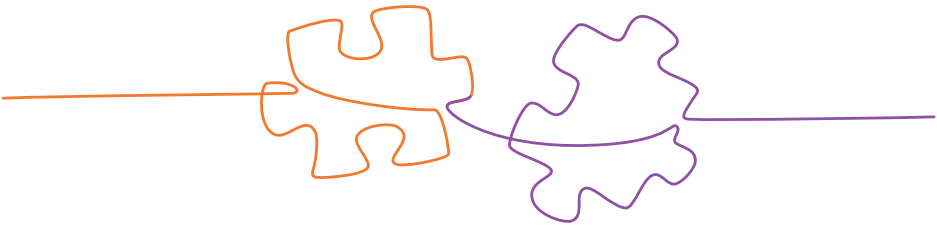
Målgrupp

Elever i årskurs 8 och 9, ofta i åldern 14–15 år, som får en första introduktion till arbetslivet.

CSR-fokus

Prao är ett sätt att ge unga människor en positiv första kontakt med arbetslivet, vilket kan inspirera dem till framtida yrkesval och stärka deras självförtroende.

Länk för mer information

5. APL (Arbetsplatsförlagt lärande) från gymnasiets yrkesprogram och Komvux

Vad är det?

APL är en central del av yrkesutbildningar, både på gymnasiet och på Komvux. Många gånger är bristen på APL-platser ett hinder för ett yrkesprogram att öka antalet utbildningsplatser. Under APL får eleverna lära sig och utveckla praktiska färdigheter inom sitt valda yrke på en arbetsplats. Arbetsplatsförlagt lärande (APL) innebär att elever från en yrkesutbildning får kombinera praktik och teori direkt på en arbetsplats.
APL ger djupgående arbetslivserfarenhet och stärker elevernas kompetens inom sitt utbildningsområde. APL-perioderna kan vara spridda över flera veckor eller månader, och är avgörande för att eleverna ska kunna utveckla sina praktiska yrkeskunskaper.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Företaget måste utse en handledare som är ansvarig för att leda och stödja eleven under APL-perioden. Mer information om detta finns i slutet av broschyren.
I nära samarbete med ansvarig lärare så säkerställs att arbetsuppgifter är relevanta för utbildningen.

Fördelar för företaget:

APL bidrar både till företagens kompetensförsörjning och sociala ansvarstagande. Det ger arbetsgivare en möjlighet att identifiera och rekrytera talanger, samtidigt som de hjälper till att utveckla yrkesskickliga medarbetare.

Målgrupp

Elever som går yrkesförberedande utbildningar på gymnasiet eller på Komvux och som planerar att börja arbeta inom en specifik bransch.

Arbetsgivarens åtaganden

Som arbetsgivare förväntas ni ge eleverna möjlighet att delta i relevanta arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Det innebär också att ni behöver avsätta tid för handledning och stöd. Arbetsgivaren kan i vissa fall , främst på Komvux, bidra till att validera elevens kunskaper i samarbete med utbildningsanordnaren. Validering innebär att arbetsgivaren dokumenterar kunskaper och erfarenheter så att individer inte behöver läsa det de redan kan.

Länk för mer information

6. Lärlingsutbildningar Gymnasiet och Komvux

Vad är det?

Lärlingsutbildningar ger elever möjlighet att kombinera teoretiska studier med praktiskt arbete på en arbetsplats. Inom gymnasiets yrkesprogram och Komvux innebär detta att elever spenderar en stor del av sin utbildningstid i en verklig arbetsmiljö, där de lär sig sitt yrke genom praktisk erfarenhet och handledning.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Tillhandahålla en handledare som stöttar lärlingen under utbildningstiden. I nära samarbete med ansvarig lärare så säkerställs att arbetsuppgifter är relevanta för utbildningen. Samarbeta med skolan för att säkerställa att lärlingens utbildningsmål uppnås.

Fördelar för företaget:

Lärlingsutbildningar stärker företagets kompetensförsörjning genom att forma framtida arbetskraft. Eleverna lär sig inte bara de specifika färdigheter som behövs för yrket utan får även en nära koppling till er verksamhet, vilket kan leda till framtida rekryteringsmöjligheter. Arbetsgivare som tar emot en lärling kan få ersättning via statsbidrag.

Målgrupp

Gymnasieelever som går yrkesprogram med lärlingsupplägg, och vuxna som studerar lärlingsutbildning inom Komvux och vill yrkesväxla eller komplettera tidigare utbildning.

Arbetsgivarens åtaganden

Ni bidrar genom att skapa en arbetsmiljö där lärlingen kan växa och utveckla sin yrkeskompetens. Med rätt handledning och stöd blir lärlingsutbildningen en win-win-situation för både företaget och deltagaren.

7. Arbetsmarknadsutbildningar

Vad är det?

En arbetsmarknadsutbildning är en kort, yrkesinriktad utbildning till yrken där det är brist på utbildad personal. Samtliga arbetsmarknadsutbildningar och de yrken de leder till vänder sig till alla, oavsett kön. Arbetsplatsförlagt lärande (APL) är en mycket viktig del i arbetsmarknadsutbildningen för att praktiskt få träna på de utbildningsmoment som ingår i utbildningen och för att deltagaren ska ges möjlighet att upparbeta kontaktytor inför anställning. Utbildningsleverantören är skyldig att följa upp deltagarens utveckling på APL-platsen genom fysiska besök hos APL-företaget minst varannan vecka.

Målgrupp

Arbetsförmedlingen bedömer och fattar beslut om en arbetsmarknadsutbildning är aktuell, men deltagaren behöver vara inskriven på Arbetsförmedlingen.

Vad kan arbetsgivare göra?

Förutom att kunna bidra med studiebesök eller föreläsningar kan man se arbetsmarknadsutbildningar som en kompetensförsörjningsinsats och rekrytera från utbildningarna. Arbetsförmedlingen kan dessutom inför en anställning skräddarsy en arbetsmarknadsutbildning utifrån önskemål från en arbetsgivare. Då kallas det rekryteringsutbildning och arbetsgivaren har möjlighet att påverka utbildningens innehåll, urval av kursdeltagare och kursstart.

Länkar för mer information

8. LIA (Lärande i arbete) från yrkeshögskolan

Vad är det?

En yrkeshögskoleutbildning är en eftergymnasial utbildning som tas fram tillsammans med näringslivet och blandar teori och praktik. LIA motsvarar 25% av utbildningen där studenter får praktisk erfarenhet på arbetsplatser som är direkt kopplade till deras utbildning. LIA pågår ofta under flera månader och är uppdelad i olika perioder under utbildningens gång vilket ger djupgående yrkeskunskap och knyter nära band mellan studenter och arbetsgivare.

Vad krävs från arbetsgivaren?

Företaget måste tillhandahålla en relevant handledare och arbetsmiljö där studenten kan applicera sina teoretiska kunskaper i praktiken. Handledaren ansvarar för att vägleda studenten genom avancerade arbetsuppgifter. Det är viktigt att studenten får erfarenhet som är direkt kopplad till sitt framtida yrke, och arbetsgivaren kan ofta bidra till validering och bedömning av studentens kunskaper.

Fördelar för företaget:

LIA handlar främst om kompetens-försörjning. Det är ett effektivt sätt för arbetsgivare att arbeta med potentiella framtida medarbetare och testa deras kunskaper innan eventuell anställning. Många företag använder LIA som en rekryteringsväg och menar att man kan se på LIA som en givande provanställning.

Målgrupp

Studenter på yrkeshögskoleutbildningar som är i slutet av sin utbildning och redo att ta på sig avancerade uppgifter.

Arbetsgivarens åtaganden

Arbetsgivaren förväntas tillhandahålla en mentor eller handledare som kan stödja studentens inlärning och utveckling. LIA-perioden är lång vilket innebär ett större engagemang för handledning och bedömning av studentens framsteg.

Kompetensförsörjning

Många arbetsgivare använder LIA för att testa och rekrytera nya medarbetare. Detta är en möjlighet att forma framtida kompetens direkt.

Länk för mer information

9. Studentarbetare, exjobb och praktik från universitet och högskola

Studentmedarbetare
En studentmedarbetare är en universitetsstudent som arbetar deltid hos ett företag eller en organisation parallellt med sina studier. Denna modell används för att ge studenter praktisk erfarenhet och arbetsgivare möjlighet att engagera kvalificerad arbetskraft på deltid. Det finns även renodlad praktik på universitet och högskolor.

Praktik
Många studenter kan välja till praktik, oavsett program. Den pågår ofta under två till fyra månader. Studenterna ska få erfarenhet av kvalificerat arbete och arbetsuppgifterna kan vara i linje med vad en nyanställd kan utföra.

Exjobb (examensarbete)
Exjobb är ett forskningsprojekt eller en praktisk uppgift som en student genomför inom ramen för sina universitetsstudier. Företag kan erbjuda verkliga utmaningar och problem för studenter att lösa genom exjobb.

Vad krävs från arbetsgivaren?

För studentmedarbetaren tillkommer att arbetsgivaren betalar lön som matchar studentens kunskaper och intressen. För exjobb behöver företaget definiera ett projekt som är relevant för studentens utbildning. För samtliga studenter ska företaget tillhandahålla en handledare som kan stödja studenten i processen.

Fördelar för företaget:

Både studentmedarbetare, exjobb och praktik handlar om kompetensförsörjning. Det ger företag tillgång till akademiskt utbildade individer med färska kunskaper och nya perspektiv, samtidigt som det skapar starka band mellan företaget och potentiella framtida medarbetare. Examensarbeten (exjobb) eller praktik kan fokusera på att lösa faktiska problem som företaget står inför.

Målgrupp

Universitets- och högskolestudenter i slutet av sin utbildning, oftast inom områden som teknik, ekonomi, samhällsvetenskap eller naturvetenskap.

Arbetsgivarens åtaganden

För studentmedarbetare krävs en flexibel arbetsmiljö där studenter kan arbeta parallellt med sina studier.
Vid exjobb behöver ni tillhandahålla en kontaktperson som kan ge stöd och feedback på studentens arbete.

Kompetensförsörjning
En bra möjlighet att etablera kontakter med högutbildade individer som snart är redo för arbetsmarknaden. Viktigt att jobba proaktivt gentemot de studenter ni vill attrahera.

Handledning – nyckeln till framgång

Handledning är en grundläggande komponent för att lyckas med arbetsplatsförlagda insatser som prao, praktik och lärande i arbete. En engagerad handledare bidrar inte bara till att stärka deltagarens kompetens utan också till att lyfta företagets varumärke som en stödjande och utvecklingsorienterad arbetsgivare.

Därför är handledning avgörande

Handledare fungerar som mentorer och förebilder som hjälper deltagare att:

- Förstå arbetsplatsens kultur och förväntningar.
- Utveckla praktiska och teoretiska färdigheter inom sitt yrkesområde.
- Bygga självförtroende och förbereda sig för framtida arbetsuppgifter.

Utbildningar som stärker handledarens roll

För att ge handledare de verktyg de behöver erbjuder flera aktörer utbildningar:

- Skolverkets handledarstöd för APL: En utbildning särskilt framtagen för gymnasiets yrkesprogram och vuxenutbildning. Skanna QR-koden för mer information.
- Branschspecifika program: Organisationer som Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege erbjuder utbildningar anpassade för olika sektorer.

Vad innehåller handledarutbildningar?

Handledarutbildningar ger verktyg för:

- Effektiv kommunikation och konstruktiv feedback.
- Konflikthantering och förståelse för kulturella skillnader.
- Praktiska verktyg för att skapa en trygg och lärande arbetsmiljö.

En investering som lönar sig

Att satsa på handledarutbildning är en strategisk investering som:

- Säkerställer kvaliteten på arbetsplatsförlagda insatser.
- Stärker medarbetares kompetens och engagemang i handledarrollen.
- Skapar en positiv upplevelse för deltagaren, vilket kan bana väg för framtida rekrytering.

Sammanfattning

Handledning spelar en central roll för framgången i arbetsplatsförlagda insatser. Med rätt utbildning kan handledare inte bara stötta deltagare på bästa sätt utan också bidra till att göra arbetsplatser mer inkluderande och attraktiva för framtida medarbetare.

Det finns många fördelar för er som arbetsgivare:

Stärka bilden av företaget eller branschen

Någon som kan hjälpa till med de där viktiga sakerna som ingen har haft tid att ta tag i

Få andra målgruppers perspektiv på verksamheten

En möjlighet att ge en kollega ett nytt ansvar i form av mentorskap

Träffa tänkbara sommarjobbare

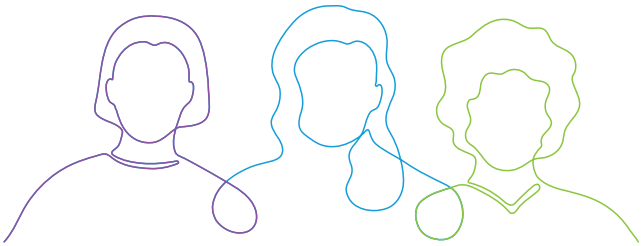
Visa på nya sidor av verksamheten

Se över arbetssätt och metoder genom att behöva svara på frågor om varför man gör olika saker

Stärka bilden av företaget eller branschen

Långsiktig rekrytering

Sprida kunskap om näringslivet

Region
Västernorrland